

30 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

juducând, în ședință fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Balan Angela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Bragari Radion Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar din Xxxxx, domiciliat în
Xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 01.07.2013-25.01.2016;

instanța de apel: 09.03.2016-09.12.2016;

10.08.2017 - 12.10.2017;

instanța de recurs: 10.01.2017-30.05.2017;

18.12.2017 - 30.01.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 ianuarie 2016, Bragari Radion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Popovici Victor și dispusă încasarea de la Bragari Radion în beneficiul lui Popovici Victor a sumei de 29 086 (douăzeci și nouă mii optzeci și șase) lei 40 bani cu titlu de prejudiciu material și suma de 40 000 (patruzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Bragari Radion la 07

mai 2013, aproximativ la ora 19.04, conducând autoturismul personal de model „Honda Accord” cu n/î XX XX xxx, deținând permis de conducere valabil categoriei mijlocului de transport pe care îl conducea, se deplasa în mun. Chișinău pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt din direcția str. Bulgară spre str. Armenească.

În timpul deplasării, Bragari Radion ghidând mijlocul de transport specificat în circumstanțele expuse și ajungând la intersecția bd. Ștefan cel Mare și Sfânt cu str. Armenească, intersecție dirijată la acel moment de semnalele luminescente ale semaforului, nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizau condițiile rutiere, inclusiv existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, limita vizibilității, de care trebuie să țină cont orice conducător auto la determinarea vitezei de deplasare, benzii de circulație, etc., prin ce a încălcat cerințele pct. 11) lit. f), 45), 52), 54), 58) alin. (3) ale Regulamentului circulației rutiere, deplasându-se la acel moment pe banda a doua de circulație, brusc s-a angajat în efectuarea manevrei de depășire a unităților de transport pe partea dreaptă, alegând prima bandă a carosabilului, manifestând astfel neglijență criminală, a comis cu partea din față-stânga a mijlocului de transport de model „Honda Accord” cu n/î XX XX xxx, tamponarea pietonului Popovici Anișoara, născută la 29 aprilie 1987, care finisa traversarea părții carosabile a bd. Ștefan cel Mare și Sfânt de la stânga spre dreapta relativ sensului de deplasare al automobilului condus de Bragari Radion.

În rezultatul impactului, la 14 mai 2013 Popovici Anișoara, fiind internată în secția reanimare a Centrului Național Științifico-Practic Medicină de Urgență, a decedat în rezultatul leziunilor corporale grave stabilite conform raportului de expertiză medico-legală nr. 65/921 din 31 mai 2013.

3. Împotriva sentinței instanței de fond au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, astfel încât pedeapsa aplicată nu este rezonabilă și capabilă a asigura scopul legii penale în restabilirea echității sociale, corectării condamnatului și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni.

Mai mult, în cazul examinat, prin fapta sa infracțională, deși săvârșită din imprudență, inculpatul a lipsit un membru al comunității umane de valoarea socială supremă protejată de lege - viața persoanei, prin încălcarea unor reguli rutiere elementare.

Disponerea în circumstanțele indicate a pedepsei penale de natura și cuantumul

indicat, constituie o inechitate în materie de justiție, ce poate constitui pericol la capitolul prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat cât și de către alți membri ai comunității, denaturând în rândurile acestora concepția necesității asigurării comportamentului în spiritul respectării stricte a legilor.

3.2. *Succesorul părții vătămate, Popovici Victor*, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Bragari Radion să-i fie stabilită pedeapsa maximă prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, admiterea integrală a acțiunii civile și aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile ce aparțin lui Bragari Radion cu drept de proprietate.

În motivarea apelului a invocat că, Bragari Radion văzând că automobilele au oprit la trecerea de pietoni, nu importă din ce cauză, el ca șofer la fel urma să fie atent, să reducă viteza și să se oprească ca și celelalte automobile, însă el a hotărât, folosindu-se de moment, să le depășească tamponând astfel partea vătămată.

Referitor la acțiunea civilă, a indicat că, prima instanță a omis a aplica sechestrul pe bunurile mobile și imobile ale inculpatului indicate în cerere.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2016, au fost admise apelurile, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încasarea din contul lui Bragari Radion în beneficiul succesorului părții vătămate, Popovici Victor a prejudiciului moral în sumă de 150 000 (una sută cincizeci mii) lei.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a indicat că, în urma verificării și aprecierii probelor administrate, în conformitate cu art. 101, 414 alin. (2) Cod de procedură penală, în cauză au fost administrate toate probele necesare aflării adevărului, probe care au fost corect apreciate de prima instanță, având drept consecință reținerea corectă a stării de fapt și de drept în cauză.

Instanța de apel a reținut că, criticele formulate de apelanți prin care s-a susținut că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal, sunt nefondate deoarece, prima instanță le-a dat motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, iar sentința corespunde prevederilor art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală, soluție, pe care instanța de apel a însușit-o pe deplin.

Sub acest aspect, instanța de apel a constatat că, elementele legate de fapta săvârșită și de persoana inculpatului au fost pe deplin valorificate în procesul de individualizare a pedepsei penale stabilite, luând în considerație gradul de pericol social al faptei săvârșite, că infracțiunea imputată inculpatului este una gravă, săvârșită din imprudență, împrejurările în care a fost săvârșită fapta, fiind încălcate regulile de securitate a circulației rutiere finalizate cu decesul părții vătămate, comportamentul părții vătămate, care de fapt a intrat pe trecerea de pietoni la culoare roșie a semaforului, de personalitatea celui vinovat care la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se

află, anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, a recunoscut vina, s-a căit sincer, regretă cele întâmplate, de circumstanțele atenuante ca achitarea prejudiciului cauzat prin infracțiune (suma de 45 960 lei pentru instalarea monumentului funerar (f.d. 104, vol. II) și suma de 69 100 (f.d. 84, vol. II), care depășește suma dispusă spre încasare de prima instanță), de lipsa circumstanțelor agravante.

În acest context, instanța de apel a indicat că, toate aspectele expuse, justifică aplicarea pedepsei privative de libertate în limita sancțiunii prevăzută de norma legii penale și contrar solicitării apelanților, nu se impune reconsiderarea pedepsei sub aspectul majorării cuantumului, deoarece pedeapsa penală așa cum a fost cuantificată de către prima instanță este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social al faptei săvârșite, circumstanțelor săvârșirii infracțiunii cât și persoanei inculpatului și comportamentului postinfracțional al ultimului.

Referitor la modalitatea de executare, instanța de apel a considerat neîntemeiate cerințele apelanților privind excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece prima instanță a acordat deplină eficiență circumstanțelor personale și atenuante menționate, comportamentului postinfracțional al inculpatului, exprimat prin scuzele aduse succesoriului părții vătămate după săvârșirea infracțiunii, precum și conștientizarea faptelor săvârșite.

Referitor la cerința succesoriului părții vătămate, Popovici Victor privind admiterea acțiunii civile în cuantumul solicitat, instanța de apel a considerat fondate cerințele în partea încasării prejudiciului moral însă nu în cuantum de 1 000 000 lei.

Astfel, Colegiul a indicat că, suma de 40 000 lei, dispusă spre încasare în beneficiul succesoriului părții vătămate cu titlu de prejudiciu moral, nu este proporțională cu suferințele fizice și psihice cauzate părintelui în urma decesului fiicei, din care motiv a intervenit în soluția primei instanțe și a majorat cuantumul prejudiciului moral până la suma de 150 000 (o sută cincizeci mii) lei, ca fiind justificată și în deplină concordanță cu principiul răspunderii civile delictuale care impune reparația integrală, reală și efectivă a daunelor morale cu luarea în considerare a urmărilor faptei asupra integrității corporale și sănătății părții vătămate, a naturii și duratei acestora, având în vedere și exigențele art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Totodată, cerința privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, instanța de apel, făcând trimitere la art. 41 CțEDO, a apreciat-o ca fiind exagerată, mai mult că condamnarea inculpatului aduce în sine o satisfacție pentru succesoriul părții vătămate.

Cât ține de solicitarea succesoriului părții vătămate privind aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile ce-i aparțin lui Bragari Radion cu drept de proprietate, instanța de apel a menționat că primul nu este lipsit de dreptul de a înainta o asemenea solicitare în ordinea procedurii civile.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Procuror, care în temeiul pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în al complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele de fond nu au motivat oportunitatea aplicării față de inculpat a suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, adică nu au constatat și stabilit circumstanțele cauzei și persoanei celui vinovat care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

La fel, instanțele nu au ținut cont că în cazul în care inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, cu consecințe ireparabile - decesul unei persoane, lipsind circumstanțe atenuante pe caz, suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicate reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

În asemenea circumstanțe, acuzarea a considerat că instanța de apel, diminuând pedeapsa stabilită inculpatului spre minimul sancțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, nu a ținut cont de coraportul circumstanțelor atenuante și celor agravante stabilite, precum și de faptul că pedeapsa redusă se consideră echitabilă atunci când s-au constatat un cumul de circumstanțe atenuante din cele enumerate la art. 76 Cod penal.

5.2. Succesorul părții vătămate, Victor Popovici, care prin recursul declarat la 09 ianuarie 2017, fără a invoca careva temeuri prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor emise la caz, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care lui Bragari Radion să-i fie stabilită pedeapsa închisorii în limitele prevăzute de norma incriminată.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele de fond au ignorat cerințele părinților părții vătămate și a procurorului și au stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă în raport cu fapta săvârșită, care s-a soldat cu decesul Anișoarei Popovici.

La 14 aprilie 2017, succesorul părții vătămate, Popovici Victor, a depus recurs suplimentar, prin care de asemenea a solicitat casarea hotărârilor adoptate în partea stabilirii pedepsei și aplicarea în privința inculpatului a pedepsei închisorii proporțională faptei săvârșite, menționând că, doar izolarea lui de societate va contribui la responsabilizarea altor persoane de a se abține de la săvârșirea unor astfel de infracțiuni.

6. Asupra recursului declarat de procuror, a prezentat referință avocatul Angela Balan în numele inculpatului, care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, menționând că atât suma de 45 960 lei cu titlu de prejudiciu material pentru instalarea monumentului cât și suma de 150 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, dispuse spre

încasare prin decizia instanței de apel, au fost achitate integral de către Bragari Radion.

Argumentul acuzării prin care se susține că, de comun cu circumstanțele atenuante, instanța urma de a constata drept circumstanță agravantă - provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, conform art. 77 alin. (1) pct. b) Cod penal, contravine prevederilor art. 77 alin. (2) Cod penal, iar decesul unei persoane, care se califică ca urmare gravă, este semnul component al infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

De asemenea, asupra recursului declarat de succesorul părții vătămate, a prezentat referință inculpatul, care a indicat că a recunoscut vina și regretă cele întâmplate, nu a dorit petrecerea acestor evenimente tragice și el conștientizează durerea sufletească a părinților Anișoarei Popovici.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30 mai 2017, s-a respins, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de succesorul părții vătămate, Popovici Victor la 14 aprilie 2017.

S-au admis recursurile ordinare declarate de procurorul și de succesorul părții vătămate, Popovici Victor la 09 ianuarie 2017, s-a casat parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2016, în partea stabilirii pedepsei și s-a dispus rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest celelalte dispoziții ale hotărârii atacate au fost menținute.

7.1. În motivare soluției Colegiul a menționat că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia, însă va ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de apel, s-a constatat că aceasta nu a motivat decizia sub aspectul temeiurilor întrunite de inculpat pentru stabilirea pedepsei cu suspendare condiționată a executării acesteia, ținând cont și de faptul că atât în apelul procurorului cât și a succesorului părții vătămate, a fost solicitată excluderea prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a menținut decizia instanței de apel în latura civilă, prin care din contul inculpatului a fost dispusă încasarea în beneficiul succesorului părții vătămate Popovici Victor a sumei de 150 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, deoarece instanța de apel a evaluat corect dauna morală, fiind luate în considerare suferințele fizice ale succesorului părții vătămate, statutul acesteia în societate, gradul

de vinovăție al autorului prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție succesoriului părții vătămate.

Subsidiar, Colegiul a menționat că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel inculpatul a depus cerere prin care a solicitat aplicarea în privința sa a Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, menționând că recunoaște vina, se căiește sincer și a recuperat integral prejudiciul material și moral (f.d.190, vol. II), care potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 09 decembrie 2016, a fost anexată la materialele cauzei (f.d.133-134, vol. II), însă instanța de apel în decizia sa nu s-a expus asupra aceste cereri.

Referitor la recursul declarat de succesoriul părții vătămate, Popovici Victor la 14 aprilie 2017, Colegiul a indicat că în conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, iar potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul a constatat, că conform procesului-verbal din 09 decembrie 2016, a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența succesoriului părții vătămate, Victor Popovici și avocatului acestuia, Silvia Timuș, cu înștiințarea lor despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 15 decembrie 2016. La ședința de judecată din 15 decembrie 2016, a fost pronunțată decizia motivată în prezența succesoriului părții vătămate, Victor Popovici, fiindu-i înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei.

Astfel, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 16 decembrie 2015 de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 16 ianuarie 2017, iar recursul ordinar declarat de succesoriul părții vătămate, a fost depus la 14 aprilie 2017, prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2017, s-au admis apelurile declarate de către procuror și succesoriul părții vătămate Popovici Victor, s-a casat parțial sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 ianuarie 2016, în partea stabilirii pedepsei și s-a pronunțat o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia:

Lui Bragari Radion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i s-a numit pedeapsa cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 (patru) ani.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

8.1. Colegiul a constatat că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond. În plus, instanța

de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și *anume încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, acțiune ce a cauzat din imprudență, decesul unei persoane.*

În afară de aceasta, Colegiul a conchis că nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor administrate la materialele dosarului, or prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30 mai 2017, a fost casată parțial decizia instanței de apel din 09 decembrie 2016, în partea stabilirii pedepsei, și a fost dispusă rejudecarea cauzei doar în această parte.

Reieșind din soluția adoptată de instanța de fond, Colegiul a menționat că aceasta nu și-a motivat hotărârea sub aspectul temeiurilor întrunite de inculpat pentru stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia, ținând cont și de faptul, că atât în apelul procurorului cât și a succesorului părții vătămate, a fost solicitată excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, prin urmare s-a conchis că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă în raport cu acțiunile acestuia.

Colegiul a reținut că instanța de fond, la stabilirea pedepsei inculpatului, nu a ținut cont că infracțiunea comisă de acesta s-a soldat cu provocarea decesului a unei persoane, infracțiunea comisă atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorul mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligația impusă fiecărui conducător de transport, care este un mijloc de pericol social sporit pentru sănătatea și viața nu numai însuși a șoferului dar și a altor participanți la trafic.

Prin urmare, Colegiul a conchis că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate lui Bragari Radion, nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei prin închisoare pe motiv că la 07.05.2013 fiind la volan, a comis un accident rutier provocând decesul unei persoane, manifestând o ignorare totală a Regulamentului Circulației Rutiere, nu a conștientizat că mijlocul de transport este un izvor de pericol social sporit pentru toți participanții la trafic, mai ales că în prezent pe teritoriul RM sunt săvârșite cu frecvență sporită infracțiuni similare soldate cu decesul persoanelor, ca urmare se majorează gradul prejudiciabil al acestora și rezonanța socială sporită.

Colegiul a mai reținut că neaplicarea pedepsei prin închisoare asupra acțiunilor inculpatului, va promova un comportament nepăsător a conducătorilor auto față de viața și sănătatea altor participanți la trafic, din care considerente instanța de apel a aplicat lui Bragari Radion o pedeapsă echitabilă, fără aplicarea art.90 Cod penal.

În afară de aceasta, Colegiul a reținut că în cadrul ședinței instanței de apel, avocatul Angela Balan și inculpatul au depus cerere cu privire la aplicarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, întemeindu-și cererea pe faptul, că inculpatul a

recunoscut vina și se căiește de cele săvârșite, a restituit prejudiciul moral și material integral, astfel solicitând încetarea procesului penal respectiv.

În acest sens, instanța de apel a reținut, că în cadrul urmăririi penale Bragari Radion, nu a recunoscut vina, nu a dat dovadă de căință sinceră, chiar a refuzat să facă declarații, iar în cadrul prezentării materialelor ultimul împreună cu apărătorul au solicitat efectuarea acțiunilor de urmărire penală suplimentare (f.d.124;132), prin urmare, în asemenea circumstanțe nu poate fi vorba de o autodenunțare, sau contribuire activă la descoperirea infracțiunii, care în cumul constituie căință activă.

De asemenea, în instanța de fond Bragari Radion a recunoscut vina parțial (f.d.49, v-II), iar prejudiciul a fost recuperat doar după pronunțarea sentinței. În acest context s-a reținut că infracțiunea a fost săvârșită la 07.05.2013, iar inculpatul a recuperat prejudiciul comis începând cu anul 2016. Simpla recuperare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, de fapt care este o obligație certă a persoanei vinovate, dar care nu este însoțită de o căință sinceră de cele săvârșite, nu poate servi temei că Bragari Radion s-a căit sincer și în privința lui urmează de a fi aplicate prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova. Mai mult, instanța nu a exclus că Bragari Radion în cererea prin care a solicitat aplicarea actului de amnistie a invocat căința sinceră, doar pentru a fi absolvit de o eventuală executare a pedepsei.

9. Avocatul Balan Angela, depune recurs ordinar în numele inculpatului și invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) și 13) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și dispunerea încetării procesului penal în privința lui Bragari Radion, în baza Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea recursului, avocatul indică că în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, Bragari Radion a manifestat dorința de a compensa valoarea daunei materiale și morale, folosind în acest sens toate acțiunile posibile, însă succesorul victimei a refuzat a primi banii. Astfel, faptul că inculpatul a recuperat prejudiciul doar după pronunțarea sentinței, se datorează doar refuzului succesurului victimei de a primi suma prejudiciului indicat în acțiunea civilă.

Poziția instanței de apel că inculpatul nu a manifestat căință sinceră este combătută prin materialele cauzei, or Bragari Radion în instanța de fond, în declarațiile sale a cerut iertare de la părinții decedatei, iar în ultimul cuvânt a regretat mult cele comise.

În temeiul celor expuse, recurentul consideră că în privința lui Bragari Radion sunt aplicabile prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova.

9.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul și succesorul legal al victimei, Popovici Victor, depun referință prin care solicită instanței de recurs a dispune inadmisibilitatea recursului declarat ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece inculpatul în

cadrul urmăririi penale nu și-a recunoscut vina, refuzând a face declarații, iar în instanța de fond, a recunoscut vina parțial, respectiv nu a dat dovadă de căință sinceră, or în cadrul prezentării materialelor urmăririi penale pentru luare de cunoștință, ultimul împreună cu partea apărării au solicitat efectuarea unor acțiuni de urmărire penală suplimentare, fapt inadmisibil potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) al Legii 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova

10. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată că, în speță sunt incidente circumstanțe care înlătură răspunderea penală a inculpatului.

În drept, soluția instanței de apel cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept atunci când aplicarea pedepsei a fost înlăturată de un act de amnistie* și prin urmare, concluzia instanței de recurs adoptate pe marginea cererii depuse de avocat în numele inculpatului, se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârilor atacate și cu dispunerea încetării procesului penal în cazurile prevăzute de legea procesual-penală.

Pornind de la analiza cererii de recurs, Colegiul constată că, în esență, titularul acestuia critică neaplicarea de către instanța de apel a Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Bragari Radion.

Instanța de recurs consideră că criticele recurentului sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza admiterii recursului declarat.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La 29 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Potrivit art. 2 din Legea nr. 210, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 și nu cade sub incidența art. 10, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

Din actele cauzei deferite judecării, se constată că Bragari Radion a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 07 mai 2013, iar care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani. Respectiv, circumstanțele de fapt ale cauzei deferite judecării, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia, care are ca efect înlăturarea răspunderii penale pentru fapta infracțională comisă.

Procedura de aplicare a actului amnistiei față de inculpat este reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, unde se stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expres indicate de această lege.

Totodată, în acest punct de analiză se evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă. Alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 210 susține că căința activă a persoanei se determină, în conformitate cu criteriile stabilite de art. 57 Cod penal.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune. Reieșind din textul legii precitat, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de inculpat, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra. Tot aici, este importantă remarca că, căința activă manifestată prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii include: judecarea cauzei penale în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ sau în baza art. 509 Cod de procedură penală, sau recunoașterea integrală a vinovăției.

Raportând la caz cele consemnate supra, Colegiul atestă că potrivit materialelor cauzei (f.d 190, vol. II), inculpatul Bragari Radion a depus cerere în care a indicat că se căiește sincer de faptele comise și solicită aplicarea în privința sa a dispozițiilor Legii

nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului penal.

Instanța de apel a respins solicitarea inculpatului și a consemnat că, actul amnistiei față de inculpat nu poate fi aplicat din motiv că *„în cadrul urmăririi penale Bragari Radion, nu a recunoscut vina, nu a dat dovadă de căință sinceră, chiar a refuzat să facă declarații, iar în cadrul prezentării materialelor ultimul împreună cu apărătorul au solicitat efectuarea acțiunilor de urmărire penală suplimentare, prin urmare, în asemenea circumstanțe nu poate fi vorba de o autodenunțare, sau contribuire activă la descoperirea infracțiunii, care în cumul constituie căință activă. De asemenea, în instanța de fond Bragari Radion a recunoscut vina parțial, iar prejudiciul a fost recuperat doar după pronunțarea sentinței.”*

Colegiul penal lărgit nu acceptă statuările instanței de apel și consideră că în privința inculpatului urmează a fi aplicat actul amnistiei, dat fiind că acesta în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele săvârșite. Bragari Radion a recuperat în întregime succesoriului părții vătămate atât paguba materială - 29 096 lei 40 bani cât și cea morală - 40 000 lei încasate prin sentința instanței de fond (f.d. 84, vol. II). Ulterior, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, succesoriul părții vătămate a solicitat încasarea din contul inculpatului a sumei de 45 960 lei pentru piatra monument, cererea dată fiind ca supliment la acțiunea civilă înaintată, sumă care de asemenea a fost achitată de către inculpat, fapt confirmat prin recipisa semnată de către Popovici Victor (f.d. 104, vol. II). Prejudiciul moral în sumă de 150 000 lei încasat de instanța de apel prin decizia din 09 decembrie 2016 din contul inculpatului în beneficiul succesoriului victimei, de asemenea a fost achitat de către Bragari Radion, fapt probat prin chitanța nr. 2996 (f.d. 176, vol. II). Analizând materialele cauzei, Colegiul constată că Bragari Radion a compensat succesoriului victimei valoarea daunei morale în cuantum mai mare decât cel încasat prin hotărârea instanței de judecată.

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, în privința inculpatului poate fi aplicat actul amnistiei, nefiind incidente careva restricții prevăzute de art. 10 al Legii nr. 210, acesta manifestând căința activă față de fapta infracțională comisă și prejudiciul material și moral a fost recuperat.

Respectiv, toate raționamentele consemnate supra au conturat opinia Colegiul penal lărgit că, recursul ordinar declarat urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței și deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal privind învinuirea înaintată lui Bragari Radion în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal urmează a fi încetat, în baza art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

11. În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Balan Angela în numele inculpatului, casează parțial sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 ianuarie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui Bragari Radion.

Se aplică prevederile art. 2 al Legii Republicii Moldova nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și se dispune încetarea procesului penal în privința lui Bragari Radion, în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Bragari Radion urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă în privința lui nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsă penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 27 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun